

HIT

Onsdag 14 juni 1972

Vilken tur
 800-1230-1745-2300
 till Danmark
 med Sessan-Service

SESSAN
 GÖTEBORG

LINJEN
 FREDRIKSHAVN

Telefon 031/17 32 0

Gammal konstform som ännu lever kvar

Akterspegeln fick häromdagen se ett bevis på att gamla former av konsthantverk har en förmåga att trots tidens skiftningar hålla sig levande. Föremålet för vår beundran var en sirlig brudkrona i något som närmast liknade filigranarbete.

Nu var brudkronan inte av något vanligt material utan fru Anita Torwald, som skapat den, avslöjade att hon i sina arbeten använder människohår som bearbetas efter en gammal, hemlig konsthantverkstradition.

De lärde tvistar om varifrån dessa hårarbeten kommit. De lär ha förekommit i England och Frankrike under 1700- och 1800-talen, när man skulle finna ett annat avsättningsområde för avklippt hår sedan peruker kommit ur modet.

I Sverige utövades ett omfattande konsthantverk i bl a Dalarna. Ryktet om hårkonsten nådde även hit, och under 1880-talets mitt reste dalkullor över till England för att lära sig konsten. Under nödåren lämnade många av kullorna sin hembygd och vandrade genom stora delar av centraleuropa, och förde även med sig den säregna hårkonsten.

Omkring 1900-talets början hade hårarbetena nästan helt försvunnit med undantag för enstaka platser, som tex Vämhus vid Mora i Dalarna, där än i dag det finns hantverksskickliga kullor som känner till framställningssättet.

Det var av en slump som fru Torwald fick kontakt med denna konstart. Hon fick via en hemslöjdstidskrift kontakt med fru

En gång en hårfläta — nu ett konstverk.

Elvira Tib

Karen Andersen i Fredrikshavn, som nu håller på att skriva en avhandling om hårkonsten. Tillsammans besökte de Vämhus, där fru Torwald lärde sig hemligheten bakom framställningen. Hon har sedan dess hunnit med att göra många vackra hårarbeten, och en brudkrona liknande den vi fick se finns på Fredrikshavns museum.

Fru Torwald har egentligen bara ett problem, och det är råmaterialet. Långt hår är inte så lätt att komma över numera, men när folk får höra talas om hennes hobby, brukar det komma fram gamla fina flätor ur gömmorna. Kronan här på bilden tex innehåller hår som fru Torwald fått via riksdagen!

Hennes make är nämligen riksdagsman, och han fick av en kollega, riksdagsman Norrby, en hårfläta som tillhört dennes svär-
 fläta ett be behandlats efter